

KVINFO
KØN-VIDEN
INFORMATION
FORSKNING

Kære Peter Hummelgaard,

cc: Ligestillingsudvalget og Beskæftigelsesudvalget

København den 12. april 2021

Indsatsen mod sexisme og seksuel chikane bør baseres på korrekt viden

Jeg skriver til dig, fordi jeg er bekymret for, om den politiske indsats mod sexisme og seksuel chikane baseres på korrekt viden. Baggrunden er den netop offentliggjorte undersøgelse 'En undersøgelse af omfanget af krænkende handlinger og konflikter på det danske arbejdsmarked' udarbejdet af VIVE for Beskæftigelsesministeriet.

Undersøgelsen har to grundlæggende problemer. Det ene vedrører udbredelsen af seksuel chikane. Det andet er fraværet af køn i den del af undersøgelsen, der vedr. seksuel chikane.

Udbredelse af seksuel chikane

Undersøgelsen viser, at 2,8 procent af respondenterne inden for de seneste 12 måneder har været udsat for seksuel chikane.

Her er der med meget stor sandsynlighed tale om en alvorlig underrapportering. Det er en underrapportering, som vi mener hænger sammen med det spørgsmål, der er benyttet i undersøgelsen, nemlig: *Har du været udsat for seksuel chikane på din arbejdsplads inden for de seneste 12 måneder?*

Forskning og undersøgelser viser, at den måde at spørge på leder til en underrapportering af seksuel chikane, blandt andet fordi det overlader et meget stort fortolkningsrum til den enkelte, for hvad seksuel chikane er, og at svarene derfor nærmere afspejler holdning og fortolkning end egentlig forekomst af seksuel chikane. Forskning viser for eksempel, at der er en tendens til at kvinder og mænd har forskellige opfattelser af, hvad seksuel chikane er. Det samme gælder for personer med forskellig seksualitet. (Muhr et al 2018).

Forskning og undersøgelser viser samtidig, at det giver et mere retvisende billede at arbejde med konkrete spørgsmål, der med udgangspunkt i Ligebehandlingslovens definition heraf spørger til forskellige former for seksuel chikane (Borchorst & Agustín 2017:175).

Christians Brygge 3
1219 København K
Tlf: 33 13 50 88

kvinfo@kvinfo.dk
www.kvinfo.dk

Følgende er eksempler på, hvordan den metode, der er anvendt i VIVE-undersøgelsen med stor sandsynlighed medfører underrapportering. Det ene eksempel er fra ministeriets egen Redegørelse / Perspektiv- og Handlingsplan for 2021.

I Redegørelse / Perspektiv- og handlingsplan 2021 Minister for ligestilling, er nævnt en undersøgelse foretaget af KVINFO for PROSA. Der står:

De it-professionelles fagforbund PROSA har ændret måden, de måler omfanget af seksuel chikane på. En undersøgelse blandt deres medlemmer har vist, at hvis de kun spørger, om medlemmerne har været udsat for seksuel chikane, så svarer 7,4 pct. bekræftende. Men hvis de stiller konkrete spørgsmål til chikaneoplevelser og krænkelser og lægger dem sammen, så svarer 36,8 procent bekræftende. Med den viden er det muligt fremover at producere mere nuancerede resultater i undersøgelser af seksuel chikane og dermed skabe bedre mulighed for at følge op.

https://bm.dk/media/17406/ligestilling_2021_web_final.pdf

Balance og Ligestilling, FH, 2019

Fagbevægelsens Hovedorganisationer udarbejdede i 2019 en undersøgelse, der viser samme mønster. På spørgsmålet, *Har du på din nuværende eller tidligere arbejdsplads været udsat for seksuel chikane?* svarer 10 procent af kvinder og 5 procent af mænd bekræftende. Hvis man derimod spørger til konkrete hændelser, der ifølge Ligebehandlingsloven er kategoriseret som seksuel chikane, svarer i alt 34 procent kvinder og 25 procent mænd bekræftende

<https://fho.dk/wp-content/uploads/2019/03/fhrapp-sexchikane-2019.pdf>

Undersøgelsen fra VIVE fortsætter desværre den metode, som undersøgelser og forskning viser, er mangelfuld. Den er også tidligere anvendt af Arbejds miljø og Helbred, ligesom tidligere ministre har anvendt resultater på baggrund af den metode til at afvise nødvendigheden af yderligere indsats mod seksuel chikane (Borchorst og Augustin, 2017).

Der er en risiko for, at den politiske indsats mod seksuel chikane forbliver mangelfuld, hvis der tages udgangspunkt i at kun 2,8 procent er udsat for seksuel chikane, når det reelle tal vil være meget højere.

Køn er fraværende i undersøgelsen

Undersøgelsens andet grundlæggende problem er, at køn er fraværende i den del af undersøgelsen, der vedrører seksuel chikane. Sammenhænge mellem køn og seksuel chikane er grundigt påvist i forskningen nationalt og internationalt (Borchorst og Augustin, 2017).

Først og fremmest er der i rapporten ingen analyse af hvilket køn, de, der rapporterer at have været udsat for seksuel chikane, har. Det er en mangel, da vi ved, at køn spiller en rolle for, hvem der udsættes for seksuel chikane. I undersøgelsen er der heller ingen spørgsmål vedrørende udøvers køn, hvilket ellers er vigtigt, fordi netop kønsrelationen

mellem offer og udøver har betydning for analysen af problemet (Borchorst og Augustin, 2017)

For det andet ser undersøgelsen ikke på køn som en mulig årsag til seksuel chikane. Meget litteratur peger på, at netop kønsrelationer og kønnede magtforhold er væsentlige for forekomsten af seksuel chikane (Mahler et al 2020). Derfor er det særligt bemærkelsesværdigt, at respondenterne ved alle de øvrige spørgsmål om krænkende handlinger har haft mulighed for at svare på, om de mener, at for eksempel deres køn, kønsidentitet eller seksualitet er årsag til den type krænkende handlinger, de har været udsat for. Dette er modsat ikke tilfældet ved spørgsmålet om seksuel chikane, hvor det blot i rapporten konstateres, at "For seksuel chikane har vi ikke spurgt ind til årsagerne til chikanen." (side 19).

Køn og relationer mellem køn spiller en stor rolle i forbindelse med udøvelse af seksuel chikane (Pina et al 2009:131). Ved ikke at inddrage viden og data risikere man at overse og dække over de sammenhænge, der er mellem seksuel chikane og køn.

På baggrund af ovenstående anbefaler KVINFO:

- At den politiske indsats mod seksuel chikane ikke baserer sig på VIVEs nævnte rapport om udbredelsen af seksuel chikane, men at indsatsen i stedet baseres på de efterhånden mange undersøgelser udført af bl.a. fagbevægelsen, Institut for Menneskerettigheder og KVINFO, der anvender en tilgang til spørgeteknik, som bygger på nyeste forskning og anerkendte metoder til reelt at afdække omfang, karakter og konsekvenser af seksuel chikane.
- At fremtidige undersøgelser med Beskæftigelsesministeriet eller andre offentlige myndigheder som opdragsgiver anvender en tilgang til spørgeteknik, som bygger på nyeste forskning og anerkendte metoder til reelt at afdække omfang, karakter og konsekvenser af seksuel chikane.
- At fremtidige undersøgelser med Beskæftigelsesministeriet eller andre offentlige myndigheder som opdragsgiver inkluderer køn, kønsrelationer og kønnede magtforhold i undersøgelse og analyse af forekomst af og årsag til seksuel chikane.

Vi står til rådighed for spørgsmål eller nærmere drøftelse af de nævnte spørgsmål.

Med venlig hilsen
KVINFO

Henriette Laursen
Direktør